

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
Najstarejši
slovenski dnevnik
v Ohio
★
Oglasi v tem listu
so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

KUPUJTE
VOJNE BONDE!
The Oldest
Slovene Daily
in Ohio
★
Best Advertising
Medium

VOL. XXVIII.—LETO XXVIII.

CLEVELAND, OHIO, THURSDAY (ČETRTEK), JULY 5, 1945

STEVILKA (NUMBER) 155

Kampanja na Filipinskih otokih je končana

RUSI ZAČELI TIRJATI VOJNO ŠKODO V BLAGU

Stroji iz nemških
tovarn bodo poslani
v Rusijo: vznemirjenje
med Nemci raste

BERLIN, 4. julija. — V sovjetski okupacijski zoni se je že začel izvajati program, glasom katerega bo Nemčija morala vojno odškodnino plačati v blagu. Sporazum glede tozadnega reparacijskega programa je bil dosežen med zavezniškimi državami, še predno je bila Nemčija poražena.

V berlinskih okrožjih, katere so sedaj prevzele ameriške in britanske čete, so Rusi začeli odstranjati stroje iz tovarn že pred osmimi tedni.

Poročila zavezniških opazovalcev, ki so bili v drugih nemških pokrajinah, o katerih ni bilo nikdar nobenega dvoma, da se bodo nahajale pod trajno rusko okupacijo, potrjujejo, da se sliče odstranjevanje industrijske opreme vrši tudi tam.

Korespondent, ki je danes obiskal velike nemške vojne industrije v severnem predmestju Tegel, odkoder so se Rusi umaknili v nedeljo, je tam našel samo 300 strojev od skupnega števila 2.500, ki so ostali po zavezniškem bombardiranju dotičnega okrožja.

V ogromnih tovarnah, ki so producirale vse, kar se potrebuje za vojno, od sintetičnega olja do tankov, je nekdo delalo 70.000 oseb, med katerimi je bilo 40 procentov suženjskih delavcev, vključivši 1.000 žensk, ki so bile deportirane iz Rusije.

Dr. Arthur Zinzen, od Rusov nastavljeni tehnični direktor omenjene tovarne, pravi, da so Rusi odpeljali 2.200 strojev, največini težkega kalibra, in tovarna v sedanjem stanju ni v stanju skoro ničesar producirati.

Otroka zgorela v odsotnosti staršev

Včeraj malo po polnoči je nastal ogenj na domu družine Roberta Wiley na Stearns Rd. v Olmsted Falls, kjer so spali štiri otroci. Oče in mati sta se nahajala zunaj po opravkih. Ko so sosedje videli hišo v plamenih, so prihiteli na lice mesta in skušali požar pogasiti z vrtnimi brizgalnimi cevmi in škafi, ampak lesena hiša je bila hitro vsa v plamenih in ves njihov trud je bil zaman.

Richard, star 11 let, je zgrabil leto in pol staro sestrico, zbudil ostala dva otroka, in bežal iz hiše. Misli je, da sta mu ostala dva, David, star 10 let, in Peggy, stara 6 let, sledila, toda ko sta malo po eni uri zjutraj dospela oče in mati, se je odpravila, da sta ostala v hiši in zgorela. Truplo enega otroka je bilo v zgornjem nadstropju, drugega pa v pritličju.

Ognjegasni načelnik v Olmsted Falls, Clarence Simmerer, pravi, da se še ni dognalo, kako je nastal ogenj.

Lausche in Stassen sta glavna atrakcija na konferenci guvernerjev

Ralph J. Donaldson, korespondent "Cleveland Plain Dealerja," poroča iz Grand hotela na Mackinac Islandu v Michiganu, kjer se vrši te dni guvernerska konferenca, da gov. Frank Lausche iz Ohija in Commander Harold E. Stassen, bivši guverner iz Minnesote, vzbujata večjo pozornost na konferenci kot vsi ostali člani konference, katero tvorijo guvernerji iz 48 ameriških držav.

Korespondent clevelandskega dnevnika tozadevno poroča:

"Ta konferenca je producirala dvoje zaključkov političnega značaja, o katerih obstoji splošen sporazum. Eden je, da je Commander Harold E. Stassen, bivši guverner Minnesote, popolnoma zasenčil gov. Thomasa E. Deweya-jia iz New Yorka, ki je bil lani republikanski predsedniški kandidat.

"Drugi pa je, da je ohijski guverner Frank J. Lausche najodličnejši demokrat, ki prisotvuje konferenci in da se bo od njega v bodočnosti še mnogo čulo.

"Lausche, ki je došel na konferenco danes zjutraj — v sredo 4. julija — je nenadoma postal središče vseobčnega zanimanja. Do svojega prihoda sem kaj je osebno srečal samo dvoje izmed navzočih guvernerjev, namreč Deweya-jia in gov. Clarence W. Meadows-a iz West Virginije. Ampak vsi navzoči guvernerji so slišali o njem, in bili odkrito radovedni, kakšen človek je novi guverner države Ohio, ki je zmagal v državi, kjer je bil bivši gov. Bricker republikanski podpredsedniški kandidat in kjer so republikanci dobili večino v predsedniških volitvah.

"Lausche je imel na poti sem kaj eno tistih skušenj, radi katerih slovi, in je malo manjkalo, da ni prišel na konferenco. Peljal se je namreč z avtomobilom iz Toleda v Detroit, kjer je imel ob 11. zvečer ujeti vlak za Mackinaw City, toda njegov voznik je zgrešil pot in bil 20 milj naprej od Detroita, predno je odkril svojo napako. Takrat sta imela z guvernerjem samo 30 minut, da ujameta vlak. Neki michiganski državni policist je ustavil karo radi prehitre vožnje in je postal skrajno sključen, ko mu je Lausche pojasnil, da sta zgrešila Detroit.

"Zdi se mi, da me je nameraval aretirati in vtakniti v ječo," je pripovedoval Lausche danes, "dokler mu nisem povedal, kdo sem in kam sem namenjen. Potem pa nama je dal navodila in rekel vozniku, da naj se požuri, ker drugače bova zamudila vlak."

"Par milj dalje je avtomobil ustavil še en policaj, toda guverner je končno vendar le ujel vlak par sekund pred njegovim odhodom."

DRAM DRUŠTVO "ANTON VEROVŠEK"

Članstvo dramskega društva "Anton Verovšek" se opozarja, da se naj udeležijo redne seje, ki se vrši v petek ob 8. uri zvečer v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

AMERIKANCI NAPADLI OTOK BLIZU SIBIRIJE. POROČAJO JAPONCI

SAN FRANCISCO, 4. julija. — Japonski radio je danes poročal, da so ameriške bojne ladje v ponedeljek in torek bombardirale japonski del otoka Karafuto, ki leži nedaleč od sibirske obale. Severni del omenjenega otoka je sovjetska last.

Ako je poročilo točno, to pomeni, da je ameriška mornarica prodrla globlje v japonske vode na severu kot kdaj prej. Iz ameriških virov se japonskega poročila ni niti zanimalo niti potrdilo.

AMERIŠKA ZASTAVA PLAPOLALA NAD BER- LINOM ZA 4. JULIJ

BERLIN, 4. julija. — Nad istim vojaškim trgom, kjer so nacistični gestapovci zadnjih 11 let, vršili masne eksekucije svojih političnih nasprotnikov, je danes na praznik Neodvisnosti plapolala ameriška zvezdnata zastava.

Zunaj paradnega trga, kjer so nekoč marširale Hitlerjeve elitne čete, je Berlin ležal v razvalinah, katere je ustvarila vojna, katero je začel Hitler v pričanju, da podjarmi svet.

Mrki prebivalci Berlina so danes stali v vrstah, da dobijo hrano, in delali med razvalinami opustošene prestolnice.

DELAVSKE PREMIER AVSTRALIJE UMRL

CANBERRA, 5. julija. — Danes ob 4. uri zjutraj je v spanju umrl avstralski premier John Curtin, ki je stal na čelu kabinetu delavske stranke. Bil je že dalj časa bohlen, kar je bil vzrok, da se ni udeležil konference v San Franciscu.

Harry Hopkins odstopil kot pred- sedniški svetovalec

WASHINGTON, 3. julija. — Harry L. Hopkins, ki je bil najintimnejši svetovalec pokojnega predsednika Roosevelta, je danes položil resignacijo, da si vzame oddih.

Hopkins, ki je bil že dolgo bohlen, je navzlic temu za predsednika Trumana potoval v Moskvo v zvezi s pripravami za konferenco velike trojice v Berlinu in tekom razgovorov s Stalinom organiziral program za rešitev poljskega vprašanja.

Naznailo o Hopkinsovi resignaciji je bilo danes v Beli hiši. Do tedaj se je s sigurnostjo pričakovalo, da bo šel na konferenco v Berlinu, kjer se bo predsednik Truman prvič osebno sestal z maršalom Stalinom in premijerjem Churchillom.

TRUPLO GOEBBELSA BILO IDENTIFICIRANO

LONDON, 4. julija. — Moskovski radio je danes naznanil, da je bilo truplo bivšega nacističnega propagandnega ministra dr. Goebbelsa, ki je bilo najdeno pod razvalinami kancelarske palače, definitivno identificirano. SS četniki so truplo poskusili zažgati, pravi poročilo, ampak ostalo je navzlic temu dovolj ohranjeno za pozitivno identifikacijo.

NA OBISKU

Na obisku pri prijateljih v Clevelandu se te dni mudi rojak Andrew Kilbuck, z Meadowslands, Pa. Upamo, da se bo do bro zabaval v metropoli.

NA OPERACIJI

V University bolnišnici se nahaja Mrs. Josephine Bajt, 20851 N. Vine St., ki je srečno prestala težko operacijo. Obiski začasno niso dovoljeni. Želimo ji skorajšnje okrevanje!

Gen. MacArthur naznanja osvobojenje vsega otočja; zmaga Avstralcev na Borneo

WASHINGTON, 5. julija — Gen. Douglas MacArthur je danes formalno naznanil, da je kampanja za osvobojenje vseh Filipinskih otokov, v kateri so Japonci doživeli svoj največji polom, za praktične svrhe končana.

General pravi v svojem poročilu, da je 17 ameriških divizij v teku kampanje uničilo 23 japonskih divizij, ki so šteje 450.000 mož, medtem ko so ameriške izgube v kampanji, ki je trajala 250 dni, v mrtvih, ranjenih in pogrešanih znašale 54.000 mož.

V formalnem naznanilu gen. MacArthurja je rečeno:

"Od časa do časa utegnemo stopiti v akcijo popolnoma odrezane skupine Japoncev, ki se nahajajo v neobljudenem gorovju, toda ta velika zemeljska ma-

sa 115.600 kvadratnih milj, ki šteje 17 milijonov prebivalcev, je sedaj prosta vpadalca."

Iz Bornea se poroča, da so avstralske čete zavzele centralni del pokrajine Belikpapan, kjer se nahajajo velike oljne rafinerije. Japonci so bili vrženi iz luke in poglavitnih naprav za čiščenje olja in avstralske čete jih sedaj obkoljujejo tudi od severne strani. Oljne rafinerije v Balikpapanu so bile od zavezniškega bombardiranja popolnoma uničene.

Voditelji stavke v Akronu apelirajo na pred. Trumana

Naslovili so nanj poziv, da prisili kompanije k pogajanjem glede spora, ki je ustavil delo

AKRON, 3. julija — Unijski voditelji delavcev pri Goodyear in Firestone družbah, kjer je v teku stavka, ki je ustavila vso produkcijo, so danes poslali predsedniku Trumanu brzogajen poziv, da vzame "gorjačo v roke" in prisili omenjeni kompaniji, da se pogajata s stavkarji glede nesoglasij, radi katerih je prišlo do stavke.

Enaka brzogajka je bila poslana tudi Philipu Murray-u, predsedniku CIO, kateri pripadajo stavkarji, ter dr. George W. Taylorju, predsedniku vladnega delavskega odbora.

V brzogajki je med drugim rečeno:

"Sporočiti vam želimo, da ni absolutno nobene potrebe, da bi vlada zasegla katero izmed prizadetih tovarn.

"Edino, kar je potrebno je to, da predsednik Zed. držav ali kaka druga odgovorna vladna agencija ukaže Goodyear in Firestone korporacijama, da se

vsedeta skupno k mizi z zastopniki unije, ki zastopajo njihove uposlence in prično z njimi prava pogajanja za izravnavo pritožb, ki so dovedle do teh stavk."

V Washingtonu je vladni delavski odbor položaj v Akronu izročil William H. Davisu, ravnatelju urada za ekonomsko stabilizacijo.

To je prvi korak, predno vlada zaseže prizadete tovarne. Stavka pri Goodyear Co. traja sedaj že 18 dni, in računa se, da izguba v produkciji v tem času znaša okrog 272.000 tajerjev.

PROGRESIVNE SLOVENCE

Redna mesečna seja krožka št. 3 Progresivnih Slovencek se vrši v petek ob 8. uri zvečer v Slovenskem društvenem domu na Recher Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo polnoštevno in obenem se prosi vse, ki imajo na rokah listke za dobitke, ki bodo oddani na nedeljski prireditvi, da jih oddajo na seji.

NA OBISKU

Včeraj so prišli na par-dnevni obisk Mr. in Mrs. Sam Yakish ter Mr. in Mrs. Jake Kaučič, z Coverdale, Pa. Tukaj bodo obiskali prijatelje in sorodnike v Maple Heights, Clevelandu in Willoughby, O., nakar se bodo v soboto večer zopet vrnili domov. Želimo jim obilo zabave in razvedrila!

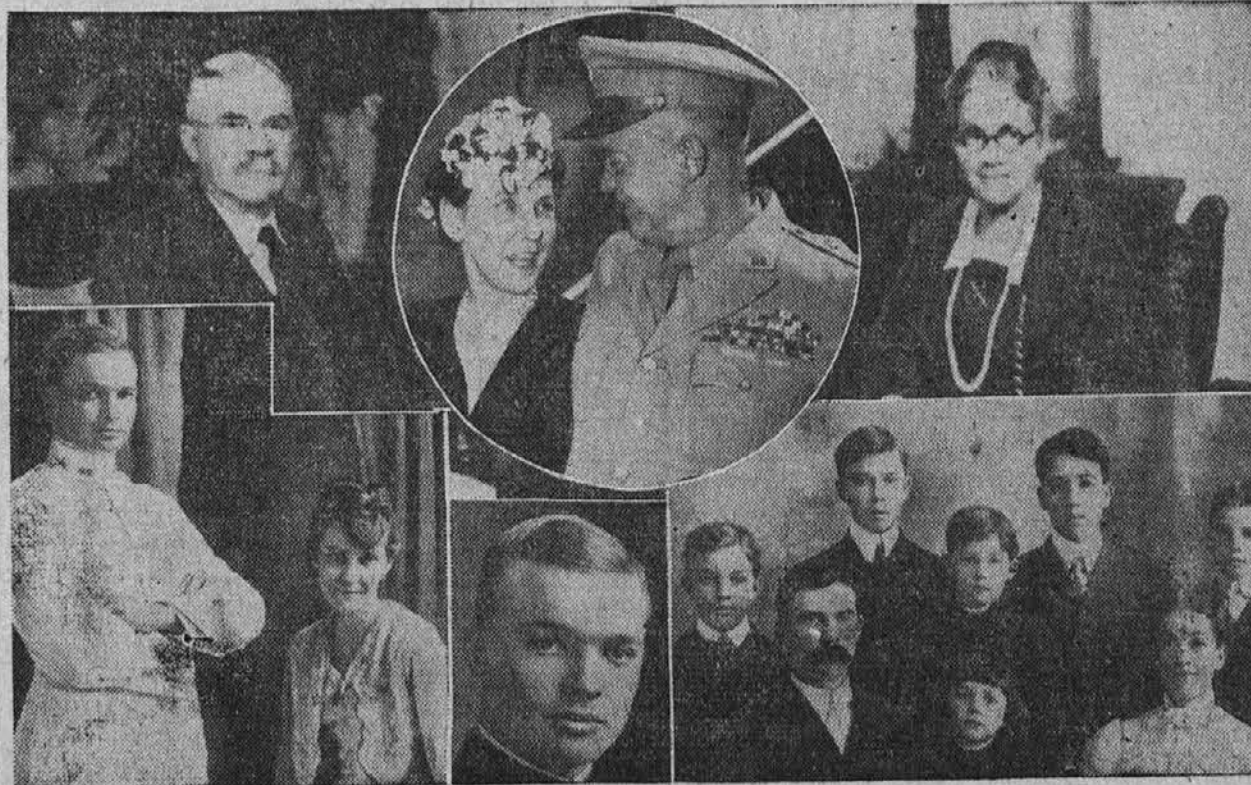
Vesti iz življenja ameriških Slovencev

Nokomis, Ill. — Dne 26. junija je naglo umrl Joseph Porenta, star 59 let in doma iz Škofje Loke. Bolehal je na srčni hibi in bil član SNPJ. Zaposlačen ženo in tri odrasle otroke. Na dopustu sta bila vojaka Anton in Frank Stražar. Anton se je nahajal v Nemčiji, kjer je bil ranjen in je sedaj v bolnišnici, Frank je pa nekje v Californiji. Manor, Pa. — Tukaj je naglo umrla za srčno hibo Mary Komatz, stara 65 let in rojena na Ogrskem.

Proslava 4. julija

Proslave praznika Neodvisnosti, ki se je vršila snoči v mestnem stadionu, se je udeležilo 82.000 Clevelandčanov.

General Dwight D. Eisenhower in člani njegove družine

Ko se je general Dwight D. Eisenhower pred par tedni vrnil v Zed. države, mu je narod priredil navdušene ovacije. Govori, katere je imel pred kongresom, v New Yorku in drugod, pa so pokazali, da Eisenhower ni samo velik vojaški poveljnik, temveč tudi resen državnik. Poudaril je, da svet ne sme nikdar več dovoliti, da bi prišlo do take vojne kot je sedanja, kajti to bi pomenilo konec civilizacije, ter ponovno izjavil, da mir sveta odvisni od tesnega sodelovanja med Ameriko, Rusijo in Britanijo. Slika na sredi zgoraj predstavlja poveljnika zavezniških sil v zapadni Evropi ob snidenju z njegovo soprogo. Na levi je njegov oče, na desni pa njegova mati. Spodaj na levi je Eisenhower s svojo nevesto, Mamie Doud iz Denverja, ob času njune poroke l. 1915, slika na sredi predstavlja bodočega generala, ko je graduiral z vojaške akademije v West Pointu, na desni pa je slika Eisenhowerjeve družine, ki je bila vzeta l. 1902 v Abilene, Texas.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Sundays and Holidays
SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINE)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Cleveland in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto) \$6.50
For Half Year — (Za pol leta) 3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):

For One Year — (Za celo leto) \$7.50
For Half Year — (Za pol leta) 4.50
For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto) \$8.00
For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

REGENTSKI SVET JUGOSLAVIJE

"Slovenski poročevalec" je nedavno objavil kratke življenjepisne črtice jugoslovanskega regentskega sveta, se stoječega iz treh mož, ki so bili 5. marca zapriseženi, da vršijo dolžnosti, dokler ljudstvo pri svobodnih volitvah ne odloči bodoče vladne oblike Jugoslavije. Kraljevi namestniki do tedaj so dr. Srdjan Budisavljević, dr. Ante Mandić in ing. Dušan Serbec.

DR. SRDJAN BUDISAVLJEVIĆ se je rodil 1883 leta v Slavonski Požegi. Leta 1904. je prišel v Beograd, kjer je skupno s predstavniki slovenske in hrvatske mladine sodeloval na jugoslovanskem študentskem kongresu. Od leta 1908. do 1909. je bil eden glavnih branilcev v znanem veleizdajniškem procesu v Zagrebu proti 33 Srbom iz Hrvatske. Leta 1910. je bil prvič izvoljen za narodnega poslanca v Hrvatskem saboru in ostal v njem do leta 1918., najprej kot član srbske samostojne stranke, a potem v hrvatsko-srbski koaliciji. Leta 1916. je bil obsojen zaradi veleizdaje na 10 mesecev zapora. Ko je bil 19. oktobra 1918. osnovan Narodni svet je bil dr. Srdjan Budisavljević njegov glavni tajnik. Bil je večkrat poslanec v skupščini.

Po uvedbi šestojanuarske diktature je aktivno sodeloval v vrstah opozicije proti diktatorskem režimu. Leta 1939. je vstopil v vlado Cvetković-Maček, bil je eden izmed treh ministrov, ki so na šesti vladne kabinete 20. marca 1941., ko je vlada sklepala o pristopu k paktu z Nemčijo govoril in glasoval proti paktu ter je iste noči podal ostavko. V emigraciji je ostal v vladi generala Simovića in je vstopil v vlado, ki jo je sestavil Slobodan Jovanović, v poznejše vlade ni vstopil. V Beograd je prispel 25. feb.

DR. ANTE MANDIĆ se je rodil v Trstu. Med svetovno vojno je bil v Rusiji, kamor je odpotoval takoj po atentatu v Sarajevu. Leta 1915. ga je jugoslovanski odbor pozval, naj potuje v Petrograd kot njegov delegat. Septembra 1917. je odpotoval na plenarno sejo v London in tam prevzel vodstvo centrale. Ko se je 1919. vrnil v Zagreb je bil izvoljen za tajnika Jadranskega zbora, katerega naloga je bila, rešiti Istro pred italijanskim imperializmom. 1922. se je vrnil v Opatijo, kjer je ostal do 1937. Da bi se izognil pregajanju fašistične vlade, je prišel v Beograd, kjer ga je zalotila vojna. Vrnil se je v Opatijo. Tam je pomagal žrtvam fašističnega terorja. Po kapitulaciji Italije je dr. Mandić odšel v partizane. Izvoljen je bil za člana AVNOJ-a in člana ZAVNOH-a. Na drugem zasedanju AVNOJ-a je bil izvoljen v predsedstvo AVNOJ-a. Na poti iz Jajce so Nemci obkolili skupino, v kateri se je nahajal dr. Mandić. Hrabri partizanski odred, ki jo je spremljal je prebil obroč in vsi so se rešili. Vse leto 1944. je dr. Mandić hrabro prenašal togo partizanskega življenja in sovražnih ofenziv. Ob prihodu v Beograd 5. januarja je izvedel, da so Ruske čete rešile iz taborišč v Auschwitzu njegovo ženo, kamor so jo Nemci odpeljali preteklega leta.

ING. DUŠAN SERNEC se je rodil v Mariboru 1882. leta. Leta 1918. je kot delegat krščanskih socialistov sprejel mesto poverjenika v narodni vladi v Ljubljani. Leta 1925. je kandidiral na listi SLS in bil izvoljen za narodnega poslanca. V eni izmed poznejših vlad je prevzel urad gradbenega ministra. Ko so se osnovala banovine je postal prvi ban Dravske banovine. V vladi Pere Živkovića je sodeloval kot minister za šume in rude, kasneje pa kot minister za gradnjo. Leta 1931. takoj po objavi nove ustave, je ing. Serbec izstopil iz vlade Pere Živkovića, ker se je prepričal, da šestojanuarska diktatura ni začasen režim. Umaknil se je iz aktivnega političnega življenja.

Leta 1941., nekaj dni po kapitulaciji Jugoslavije, je že prišel pripravljati v Sloveniji organizacijo narodnega odpora. Ing. Serbec je sodeloval v tej akciji od začetka. Leta 1942. je bil aretiran ing. Serbec in obsojen na 4 meseca zapor. Spomladi 1943. l. je ing. Serbecu ponovno pretela nevarnost in na poziv SNOS-a je odšel v gozdove ter nadaljeval s svojim delom v Plonumu SNOS-a, katerega član je bil od njegove ustanovitve. Kot delegat SNOS-a je moral ing. Serbec potovati v Jajce na II. zasedanje AVNOJ-a, toda zaradi težke poti tega ni mogel storiti. Na tem zaseda-

F. J. Kern:

IVAN ZUPAN - SEDEMDESETLETNIK

V torek, dne 3. julija, je starost slovenskih urednikov v Ameriki, Ivan Zupan, praznoval sedemdeseti rojstni dan. Ob tej priliki zasluži, da se ga nekateri njegovi prijatelji in znanci spomnimo in se ozremo na njegovo zaslužno delo za naš narod v Ameriki.

Mr. Zupan je bil rojen dne 3. julija 1875 v št. Juriju pod Kumom na Dolenjskem. V Ameriko je prišel 19. julija 1903. Nad devet let je bil uposlen v pisarni Frank Sakserja v New Yorku ter več let pisal za Glas Naroda komično kolono pod naslovom "Mike Cegare." Ta čas je Glas Naroda izhajal v 14,000 izstih. Pozneje je dve leti urejeval tednik Narodni Vestnik v Duluthu, Minn., nakar je prevzel uredništvo novoustanovljenega Glasila K. S. K. Jednote. Ta se je sprva tiskal v Chicagu, pozneje v Jolietu (1921-1924). Od 1924 živi Mr. Zupan v Clevelandu ter je urednik in upravnik Glasila.

Že takoj v pričetku bivanja v Ameriki se je zanimal za slovenska podpora društva ter bil v New Yorku nekaj let tajnik pri tajnik Cyril-Metodove družbe, ki je v letih 1910-1912 štela 25 podružnic in zbirala denar za slovenske šole v ogroženih krajih na Koroškem in Primorskem, je pokazal, da je bil vedno pripravljen delovati za narodne stvari.

Že zmladega se je Ivan Zupan zanimal za pesništvo ter je v vseh letih pri časopisih napisal veliko število dobroposrečenih izvirnih ali prevajanih pesmi, zlasti pesmi-dogodnic, in čestitk ob raznih prilikah. Leta 1935 je izdal zbirko pesmi pod naslovom "Iz življenja za življenje." Zela je od nekaterih kritikov laskavo priznanje, dočim se čitajoče občinstvo ni dovolj odzvalo pri nakupovanju knjig, kar je pa že stara navada: zadovolji se povečini z navadnimi časopisi in dnevnimi novicami. Še pred par tedni je spisal ganljivo pesmico o "Okinavi," ki jo je mnogo ljudi pohvalilo.

Naš slavljencec je tihe, mirne narave. S prijaznim nasmeškom zna krotiti svoje morebitne nasprotnike. V hudo politiko se ni rad spuščal, vendar je kot urednik za časa prve svetovne vojne stal zvesto na strani jugoslovanskega londonskega odbora in Slovenske narodne zveze, in zadnja leta podpiral delo SANSA navzlic hudemu pritisku od strani nekaterih zapeljanih gospodov, ki bi radi ustavili kolo časa in obdržali slovensko ljudstvo na srednjeveški stopnji. Pač ve, da svet potrebuje sprememb v socialnem oziru, da se ne bodo ponavljale svetovne vojne. Saj šest njegovih sinov služi v armadi strica Sama, štiri izmed njih v Nemčiji. Iz njih pisem je

nju je bil imenovan za poverjenika financ pri NKOJ-a, kar je ostal do danes. Skupno s člani NKOJ-a je prispel v Beograd novembra preteklega leta.

spoznati, da občudujejo ruske uspehe na bojnem polju v zvezi z zavezniškimi silami. Ni čuda, da je Zupan slovanofil in pričakuje večje edinstvo med slovenskimi plemeni pod avspicijami majke Rusije. Obenem veruje v končno oblažitev odnošajev med komunistično socialno preuredbo in krščanskimi cerkvami.

Omenimo naj še, da mu je ljubljena soproga Antonia pred časno umrla 22. maja 1942. Rodila se je z imenom Valentinčič leta 1884 v Podbrdu na Tolminskem. Bila je otrokom skrbna mati, možu dobra žena, mnogim prijateljem in znancem pa prijazna gostiteljica.

Slavljencec, Ivan Zupan! Mnogo si storil za slovenski narod v Ameriki. Bog naj nam Te ohrani še mnogo let!

Urednikova pošta

Slovenski dan

"Slovenec sem, tako so mati djala, še ko je mene pestovala," nam naglašala ona krasna pesem. Slovenci smo, in tega smo ponosni. Biti Slovenec pa ni zadosti, da znaš slovenski jezik, ne, značaj je tisto, kar napravi pravega Slovenca in Slovenko.

Pa pogledjmo malo okoli sebe in videli bomo kaj hitro, kdo da drži na ta lep značaj. Slovenski narod v tej naši novi domovini ameriški, uživa svobodo, ter se zaveda, da ga ni kraja pod tem milim nebom na tem svetu, da bi bil vsaj napol toliko svoboden kakor je v Zedinjenih državah ameriških. S tem mislim reči, da ta svoboda zelo ugaja nam priseljencem, pa se dobijo tukaj ljudje, kateri se tudi radi trkajo po prsih, da so Slovenci. Pa glej Spaka, svojemu narodu, iz katerega so prišli, pa po nobeni pravici ne privoščijo svobode. Gnojico polivajo potom grde propagande v njihovem časopisju na one zavedne Slovence, ki se trudijo, da bi pomagali svojemu narodu v stari domovini, do kar so po človeški in Božji pravici upravičeni.

"Svoboda narodu, smrt fašizmu." S tem geslom so šli fantje, možje, dekleta in žene na bojno polje v naši priljubljeni stari domovini. Mnogi od teh se nikdar več ne povrnejo, ker padli so za svobodo naroda.

In glej že je vse izgledalo, da jim bo uspelo, pa glej, oni stari capati, ni še zmanjkalo kraljevskega fonda, še rogovili, razpila in zapeljuje naš slovenski narod v Ameriki, žeš, da naj bo lojalni domovini, lojalni kralju, in lojalni svojemu Bogu.

Pa le zakaj bi se morali tukaj vtikati v versko prepričanje? Ali ne verjamemo v enega in istega Boga tam in tukaj? Ako pa mi hočemo pomagati narodu k svobodi, in ako jo zahtevajo oni tam, je to po vseh narodnih in božjih pravicah pravilno. Ali nismo bili katoliško poučeni, da Bog pomaga onemu, ki si prvo pomaga sam. Le pogledjmo kako lepo svobodno versko prepričanje uživamo mi v Ameriki in tako naj bi ga tudi naši domačini v svobodni federativni Jugoslaviji.

Nagovarjajo, v mislih imam one propalce, katere nagovarjajo lojalnost kralju. Ali naj se mi obrnemo na kralja, da podeli

svobodo narodu? Ne, kralj sam ne verjame v svobodo pač pa v hlapčevanje in tlačenje naroda. Dolgi s kraljem, šele potem si lahko mislimo na svobodo naroda.

Ako se zavedate, da ste pravi značajni Slovenec in Slovenka, pridite na 8. julija t. m. na proslavo "slovenskega dneva", kateri se bo vršil na prijaznih prostorih Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Priliko boste imeli videti značajne Slovence direktno iz stare domovine, njih besede, njih apele, njih poročilo o položaju v stari domovini. Vzdigni ponosno, zavedni Slovenec, svojo glavo, pohiti na ta dan na to proslavo.

Vas narodno pozdravlja in vabi,

Joseph Okorn, tajnik Centralnega odbora ameriških Slovencev v Clevelandu.

Kako vam je, bratje in sestre?

Veselite v srca se seli, na usta smeh prihaja, ker konec vojne svet slavi — up sreče ga navdaja.

Se z njimi vred jaz veselim a srce zatrepče ko v mislih v dalje k vam hitim na strašni kraj nesreče.

Kar zvedel sem dozda o vas — s ponosom me navdaja, ter vam zakličem na ves glas Junaki! Junaki vsi do kraja.

Stoletja še, ko vas ne bo se vam bo slava pela, vsejana misel v rod s krvjo v potomcih bo živela.

Zanesel me je malo v stran od glavnega vprašanja, venec lavorjev, ki vam zgodovina ga poklanja.

Vprašujem vas, kako vam je — kako ste preživeli strahote, bratje in sestre kaj vse ste pretrpeli?

Rad zvedel podrobno vse bi o rodni domovini, kako pojila jo je kri kot nikdar v zgodovini?

Ste-li pod eno streho vsi Primorci, Benečani, Korošci, Kranjci, Stajerci in Blatno — Jezerani?

Kako se pesmi spev glasi kakor otočni vzdih, molitev, misel kam hiti, kje vse so grobi tihi?

Kako so hiše in vasi, kako so ceste bele, kako je polje, zeleni in gozd ponos dežele?

Kako je trta, sadovnjak ter mesta, trgovina, tovarne, stroji, rudniki in ljudska imovina?

Živine li ostalo je — za zemljo preorati, semena li dovolj je še za njive obsejati?

Na pašnikih je slišat še drobnico meketati, li glava brod še vrh vode al' je na dnu v blati?

Mostovi li še kje stoje al' je vse podrtina, železnice teko, do kje, kaka je njih brzina?

Kako je živež, ga je še, obutev, al' ste bosi, zdravila se še kje dobe obleka, so le nosi?

Najtežje zdaj vprašanje še — stoji kot kip pred mano, da silijo v oči solze in v srce reže rano.

Kako otroci so, in kje

Brezplačni Spominki
Prinesite ta oglas
seboj in dobili
boste uporabno
DARLO
POPOLNOMA
zastonj

8-kom. SKUPINA ZA
Družabno SOBO
VREDNOST \$239
ZA SAMO \$157.85

- * DAVENPORT IN STOL — Kroehler izdelka — z vzmetmi — izvrstno blago na vrhu
- * VELIK OCCASIONAL STOL — v kontrastni barvi
- * 2 OREHOVI MIZICI ZA SVETILKE
- * 2 KRISTALNI NAMIZNI SVETILKI
- * COCKTAIL MIZICA

Plačajte tako malo kot \$3.00 tedensko

PUBLIC FURNITURE CO.
SERVICE
725 East 152nd St. GLenville 0725
V mestu: Chester Ave. in E. 13th St. — PR. 1235

Odprto ob večerih v ponedeljek, četrtek in petek
ZAPRTO VES DAN OB SREDAH

kaj dela deca mala, kako njih lica še rude — al' blede so postala?

Se li življenja vesele, kakova je njih hrana njih teža li normalna je al' smrt preti prerana?

Povejte vse kako vam je, nestrpnost pričakujem! Da oblažim jok vam in solze kar morem, vam darujem.
J. Tomšič.

KAJ JE INFLACIJA

Inflacija enostavno pomeni znižanje nakupne vrednosti denarja. Nekoliko inflacije že okušamo pri nakupih raznih potrebščin, toda tisti, ki se spominjajo prve svetovne vojne, vemo, da smo imeli takrat v naši deželi znatno večjo inflacijo, dasi je bila takrat vojna krajša in neprijetno manj draga v vseh ozirih. Da nimamo večje inflacije sedaj, se imamo zahvaliti racionalni in določanju najvišjih dopustnih cen za razne potrebščine. V mnogih ozirih, dasi ne v vseh, naš dolar danes prav toliko kupi, kot je v začetku vojne.

V zvezi s tem je zanimivo pogledati, kakšno inflacijo je tekom te vojne pridelala naša zaveznica Kitajska, ki je že osmo leto v vojni z Japonsko. Korespondent ameriške revije "Time," Teddy White, je nedavno poročal iz Čunkinga na Kitajskem, kako drago je življenje tam. Na primer, mesečna pristojbina za telefon je 4,800 kitajskih dolarjev; mesečna hrana za psa 3,000 dolarjev; pepelnik za cigarete 200 dolarjev; kosilo za dva, se stoječe iz juhe, dveh skledic riža, porcije sesekljane kokoši in paprike, solate iz poganjkov fi-

ŠKRAT

Wellington, zmagovalac na Napoleonom v bitki pri Waterloo, je sedel za mizo in pisal, ko so se nenadoma odprla vrata in je preden stopil človek čudno vnanjosti.

Vojvoda ni spremenil lica in mirno vprašal tujca, kdo je in kaj hoče.

— Poslali so me, da te umorim!

— To je pa čudno!

— Jaz sem Apolin in te moram umoriti!

— Ali mora biti še danes?

— Dneva in ure niso določili, toda rekli so, da mora biti kmalu!

— Prav; toda danes ne utegnem, imam mnogo posla. Pridi-te pozneje — morda kar jutri!

Wellington je mirno pisal dalje; blaznež pa je odšel in so ga kmalu nato spravili na varno.

žola in gob, stane 2,000 dolarjev; očistenje in zlikanje obleke 600 dolarjev; mesečna plača za dečka, ki raznaša depeše, 11,000 dolarjev; zavoječ kitajskih cigare 400 dolarjev; kosilo za skupino armadnih častnikov v hotelu, ki bi bilo nekoč stalo ti-soč kitajskih dolarjev, je pri ne-ki sedanji priliki stalo 9,600 dolarjev. Kitajski dolar je zdaj vreden nekaj manj kot četrtno ameriškega centa.

"Nova Doba," glasilo ABL.

BOLTEŽAR

F. S. FINŽGAR

(Nadaljevanje)

Ni poležal. Za trenutek samo. Čudovita sila se ga je polastila, plameni so se odsevali v njegovih očeh, ki so oživele, zmagovite, osvete željne. Ko je vstal, je začutil, da gre laže, da koleho ne kleka več tako silno. Vzel je vrv in otvezel kozjo družino, potem pobral Boga in sv. Tri kralje, jih stisnil krčevito k sebi, nategnil vrv in dvignil z ležišča Čado z mladičema vred. Nato je segel po plamenem polenu na ognjišče in vrgel prasketajoči zubelj na podstrešje v kup sena.

"Prišla je ura — pojdemo ji naproti, otroci!" Boltežar ni zapehnil vrat.

Čada se je popela po grebenu, vrv se je nategnila, in hropeči stavec se je spotikal in padal, noseč križ in šepetajočo molitve.

Vrhu griča, pri tršu, je Boltežar. Roka je izpustila vrv — onemogla, trudna. Čada je obšla za krmom in žalostno zameketala. Ko je mrzla pomladna rosa omočila vroče starčeve prsi, se je vnočiv predramil, oprl na komolec in se zakokrenil, da je naslonil hrbet na kamen, in pogled uprl na kočjo, ki se je komaj kot umazana kopa dvigala iz noči...

"Prišla je ura. Bog boji zahvaljen zanj!"

Desnica je pritisnila k prsim s krčevito, zadnjo močjo križnega Kristusa; hropenje je pometalo in se izpreminjalo v tiho, slabotno šumenje.

Starcu so kapale solze iz oči,

drsele po bradi — in močile trnjevo krono Kristusovo. Oba žebila na rokah Križanega sta odnehala, telo Odršenikovo se je odtrgalo od križa in se nagnilo na starčka ter ga z rokama objelo krog vratu... "Pri-di, dobri in zvesti hlapec..."

"Češčena Marija — ki si zame na svetem križu umrl..." Pretrgano brez besedi — je molilo to ubogo srce — nebesa so se nižala — in mu hitela naproti...

Bolest je ginila z lica, krog ustnic je poigral smeh...

Boltežar je zagledal kočjo — sijajno, mogočno! Rastla je v solnčni zarji, kipela kvišku, se dvigala in plavala proti nebu, stran od grde zemlje, proč od razbojnikov — vedno više — in više — do zvezd — tam se je razlila in raztopila v grad nebeski — zadonela je — pesem — Kristus mu je namignil — sv. Boltežar je prijel na belem konju in mu pokadil pot v nebesa z zlato kadilnico...

Tedaj je zapokalo in zahreščalo tam doli pod poseko. Slem goreče kočje se je sesedlo, Boltežarjevo telo je še enkrat vztrepetal — milijoni isker so se dvigali iz pogorišča proti nebu in obsuli cesto, po kateri je potovala duša z doma — v domovino...

(Konec)

"Človek s smolo"

Smolo ima oni, ki nima poguma za srečo. Kdor se odreče sreči, ga čaka smola. Kdor že v naprej dvomi o svojih uspehih in ima za vsako delo sto pomislekov in izgovorov, ima vse pogoje, da se ga loti in drži smola prav do konca življenja.

Kdor je tako pripraven za udarce usode, doživlja dan za dnevom nešteto prilik zanje. Kajti s smolo se druži še večja smola prav tako kot denar z denarjem. To je temeljni zakon za ljudi s smolo. Kdor jo ima, jo goji v svoji notranjosti in je sploh ves ustvarjen zanj, mu je zmerom za petami. Zato pa čaka onega, ki ima srečo povsod, spet samo sreča.

Izraziti "smolnati" ljudje se že vnanje spoznajo na prvi pogled. Sklonjeni in potrti hodijo pod težo nesreče, ki se ji ne znanjo in ne morejo upreti. Pritajeno se stiskajo ob krajih, najrajši ob zidovih in nastopajo mehko in boječe. Skoraj vselej se pokažejo nevidni, tihi in po možnosti neslišni. Zdi se, da hodijo po svetu z večjo skrbjo, kako bi odvrnili od sebe pozornost življenja. Zato je razumljivo, če se skrivajo in ponižujejo sami, da bi jih nihče ne opazil. Najbolj žalostno pa je kljub vsej njihovi skromnosti dejstvo, da svoji

smoli sploh ne morejo uiti in jih ujame prav tako ali še bolj gotovo. Med milijoni jih poišče in zadene neverjetno točno.

Taktika, s katero se takšni ljudje branijo neizogibne usode, je popolnoma napačna. Te njene žrtve menijo, da bodo, če se potuhnejo in prilagodijo vsakdanjim udarcem, ušli pastem vsakdanjega življenja. Prav s tem pa svet opozarja nase in izživajo neizbežni zakon serije. Saj niti niso dovolj gibčni, da bi se mu umaknili, niti dovolj aktivni, da bi se mu uprli. Najtežje je pa jim je zato, ker sploh ne vedo, kje in kakšna je njihova sreča. Zato tipajo in iščejo, pa zmerom — v praznem! Saj ni čudno, če je vse narobe...

Sicer pa moramo pomisliti, da imajo ti "smolneži" tudi neke svoje dobrnosti, ki pa je ne znajo najti. Če ujamejo samo neznamenit kosček te sreče, malo zemeljskih dobrnosti, se jim kar tako izmuznejo iz rok. Ne tako kot pravljicnemu kralju Midasu, ki se mu je vse, česar se je dotaknil, spreminjalo v čisto zlato. Pri njih pa se vsak drobček sreče spreminja v izgubo in smolo. Po nekih neznanih in strašno krivičnih zakonih!

Ta "zakon" se uveljavi že v prvi mladosti. Nekateri otroci imajo povsod izrazito smolo in odrasli jim radi še grozijo, da jih takšne ne čaka mnogo lepše v življenju in bodo pač zmerom med onimi, ki jih dobivajo po hrbtu. Otroci se boji bodočnosti in že ima prvo podlago, da ga začne kruto preganjati oni neizbežni zakon. Komur je okoliča že v prvih letih odvzela ves

pogum in samostojnost, ki bi jo bila lahko odpravila brez težav in sledov, se stopnjema izoblikuje v popolnega "človeka s smolo."

Za srečo in nesrečo v ljubezni je prvi doživljaj velikega pomena. Ta prvi dogodek v ljubezni se zdi kot zgolj slučaj, v resnici ga je vendarle izzvala najbolj skrita notranja narava onega, ki ga je hotel imeti. In pozneje se isto ponavlja še često, seveda srečno ali nesrečno, z uspehom ali neuspehom. Kdor ostane nesrečen, se kajpa čudi in pritožuje, da ima zmerom in povsod enako smolo.

Preprosti pregovor, po katerem je vsak svoje sreče kovač, vsebuje globoko resnico. Kovač svoje nesreče pa udriha stalno na isto mesto, skoraj po svo-

jem palcu; dasi ga boli, udriha dalje in ga niti ne umakne. Če je melanholičen, uživa kot estet svojo bol, če je pesimist, pravi, da so bolečine zanj že sistematizirane, če je heroik kot Nietzsche, ustvari iz svoje nesreče življenjsko himno, s katero premaguje to bol. Smešni so samo mali nesrečneži in "smolneži" povprečnih kakovosti, ki imajo svojega angela varuha le toliko, da se sicer spodbudijo nad seboj, pa si pri tem le nikoli ne zlomijo vratu. Zato njihova usoda ni najbolj tragična in bi bilo zelo napak, če bi jih obžalovali.

CENTRALNI ODBOR AMERIŠKIH SLOVENCEV V CLEVELANDU

ZA JUGOSLOVANSKO POMOČ

prideli

"SLOVENSKI DAN" V NEDELJO 8. JULIJA 1945

NA PRIJAZNIH PROSTORIŠ SLOVENSKEGA DRUŠTVENEGA DOMA NA RECHER AVE. V EUCLIDU

PROGRAM:

Proslava zmage nad fašizmom in nacizmom

Petje: Slovenski pevski zbori zapoje skupno.

Govori: Govorniki, nekateri došli iz stare domovine.

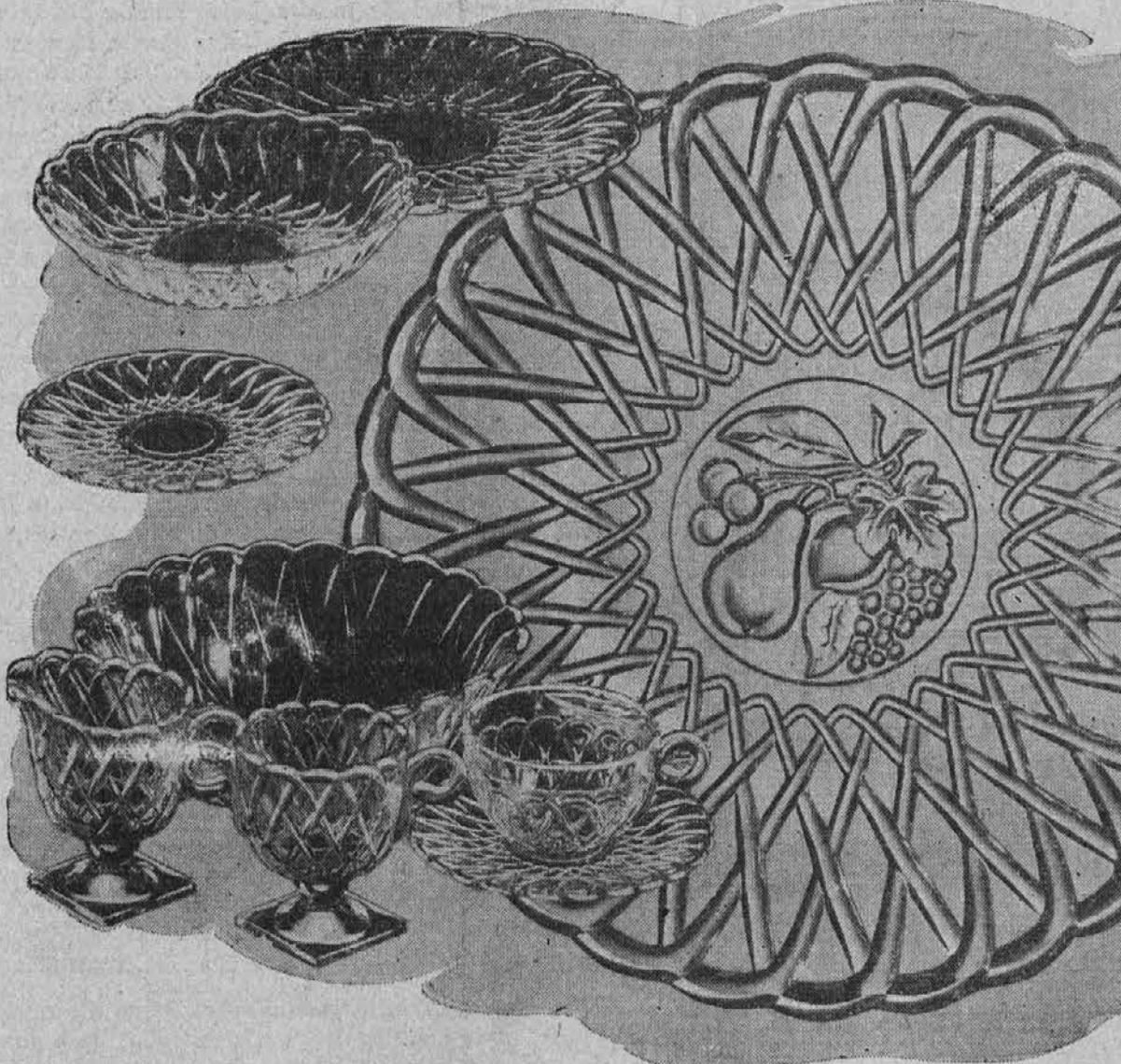
Zabava na prostem in ples v dvorani.

Na ta dan pohitimo vsi zavedni Slovenci iz Clevelanda, okolice in bližnjih mest na to pomembno proslavo! Vabi, za odbor: Joseph Okorn, tajnik. Za vse nadaljnje informacije se obrnite na: Joseph Okorn, 1096 E. 68th St., Cleveland 3, Ohio.

Mi dajemo in izmenjavamo Eagle znamke

The May Co.

KUPUJTE TUKAJ V HLADU IN UDOBNOŠTI

Sedaj naprodaj po prav posebni ceni!

44-komadna kristalna posoda za 8

za polejno postrežbo in vsakdanjo rabo skozi celo leto

Blesteči kristal z vdelanimi vzorci sadja na sredi in obliki dvignjene kite. Vključuje 8 plitvih krožnikov, 8 majhnih krožnikov za maslo in kruh, 8 časic in krožnikov, 8 krožnikov za juho, 1 veliko tenco, 1 posodo za zelenjavo, 1 posodo za sladkor in smetano.

2.99

THE MAY COMPANY . . . PETO NADSTROPJE

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPJA V DOWNTOWN

ZA VES DAN ALI DELNI ČAS

Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se

Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901

od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah

The Ohio Bell Telephone Co.

Mali oglasi

POPOLNA ZALOGA

pies, kekov, kruha in kuchen

Specialna naročila za

"BIRTHDAY" KEKE

Binder's Bakery

7309 WADE PARK AVE.

Izvršujem vsa stavbena dela, ki so potrebna pri hišah. Predelujem hiše in trgovine. Brezplačen proračun

JOHN ROTAR

Building Contractor

1494 E. 222nd St. KE. 4323

Euclid, Ohio

SOUND SYSTEM

INDOOR OR OUTDOOR

Posebni popusti za društva

B. J. Radio Service

1363 E. 45 St. — HE. 3023

200 PAROV LAHKIH

ELASTIČNIH

NOGAVIC

MANDEL DRUG CO.

15702 Waterloo Rd.

IV 9611

Odprto ves dan v sredo

—ob nedeljah zapremo ob 6 zj.

OGLAŠAJTE V — "ENAKOPRAVNOSTI"

Jacket Dress Is War Bonds Aid

The trim smartness of this rosy-pink and black jacket dress, with its wide shoulders and full sleeves, can be duplicated by a home-sewer. Be well-dressed and patriotic, too, buying War Bonds with your savings by sewing.

U. S. Treasury Department

ŽENSKÉ

ZA ČIŠČENJE URADO

od 10. zv. do 6. zj.

Dobra plača od ure

Katero zanima, naj se

zglasila na

Employment Office

Marquette Metal Prodn

1145 Galewood Dr.,

St. Clair Ave.

Moški in ženske

ZA TOVARNIŠKO DELO

ŽENSKÉ

ASSEMBLERS—

INSPEKTORICE

SOLDERERS—

PUNCH PRESS

OPERATORICE

MOŠKI

SET-UP (AUTOMATIC)

STOCK ROOM POMOČ

INSPEKTORJI

TOOL MAKERS

TOOL CRIB ATTENDA

LATHE DELAVCI

BRAZERS

SHIPPERS

POMIVAČI OKEN

Dobra plača od ure

10 ur na dan

Definitivna povojna bod

THE BISHOP & BAB

MFG. CO.

1285 EAST 49th St.

Tovarniški dela

PRESS HANDS

MACHINE OPERAT

GALVANIZERS

Delavci za splošno

tovarniška dela

Dobra plača od ure

overtime

J & L Steel Barre

8806 Crane Ave

En blok južno od U

Mali oglasi

STENSKI PAPIR

preostale role, dovolj

sobo, po 10c

Barve, varniši in en

8903 Wade Park

SW 2556

ZA

Weatherse

KOMBINACIJSKA ZIMSKA

MREŽE

pokličite

CHARLES NORD

MU 2292 ali RA

NOVA IZDA

Angleško-slove

besednjak

(English-Slovene

Dictionary)

Sestavil Dr. F. J.

Cena \$5.00

Dobi se v urad

ENAKOPRAVNOST

6231 St. Clair Ave

Cleveland 3, Oh

DR. P. B. VIRANT — Optometrist

PREGLED OČI — PREDPIS OČAL

Uradne ure: 9:30 do 12:00; 1:30 do 5:00

Zvečer: 6:30 do 8:30

v sredo in soboto 9:30 do 12:30

15621 Waterloo Rd.

Cleveland, Ohio

v posloplju North American Banke

Za sestanek pokličite IVanhoe 6436

STAVBENIKI IN HIŠNI POSESTNIKI!

Pri nas dobite vedno cementne bloke — najboljše vrste, kakor tudi les in sploh vse stavbene potrebščine.

Bliss Coal & Supply

22290 LAKELAND BLVD.

Naš telefon je KE 0808